

Eerste lezing: JESAJA 30, 18-21 Tweede lezing: LUKAS 13, 22-30

Gemeente van Jezus onze Heer,

Er was eens feest in het dorp.

En dorpsbelang had erbij gezegd; Dit feest is alleen bedoeld voor vrolijke lieve mensen.

Zo stond het ook in de krant. Dorpsfeest, alleen voor vrolijke en lieve mensen. Toegang gratis. De deur gaat open om zeven uur.

De mensen in het dorp lazen het in de krant. En ze lazen het op de affiches: Dorpsfeest voor lieve en vrolijke mensen. De meeste mensen dachten: Nou, daar kan ik wel naar toe, ik ben over het algemeen best vrolijk en lief. Dat komt wel goed. En mijn kinderen zijn meestal ook wel vrolijk en lief, dus die kunnen wel mee.

Maar de sjacherijnige mensen in het dorp die vonden het maar niks. De mensen die meestal niet lief waren, de kribbige en jalouse mensen, die hadden het er maar moeilijk mee. Dorpsfeest alleen voor lieve vrolijke mensen. En ze waren terecht bang dat ze er niet in zouden mogen, die sjacherijnige en jalouse mensen.

Eén van die sjacherijnige mensen was zo slim, om alle sjacherijnige mensen bij elkaar te roepen, en hij vroeg: Wat kunnen we hiertegen doen. Zullen we de politie bellen? Of de burgemeester? dit is eigenlijk discriminatie!

Eén van de andere jalouse sjacherijnige mensen stond op en zei: Ik heb een goed idee. We moeten allemaal een masker maken, met daarop een vrolijk gezicht. En zo deden ze. Thuisgekomen maakten ze allemaal lieve en vrolijke maskers en ze vertelden het aan niemand.

Toen, op de dag van het dorpsfeest trokken alle mensen naar de feestzaal, en ook de sjacherijnige jalouse mensen, die allemaal een vrolijk masker op hadden. Maar éve'n ding hadden ze niet op gerekend: Er stond een portier bij de deur van de feestzaal. En die portier die had het wel door. En die trapte er niet in, en zei: Jullie komen er niet in, want dit zijn makers, maar in het echt zijn jullie sjacherijnige jalouse mensen; jullie komen er niet in.

Toen was er voor de sjacherijnige mensen nog maar één oplossing, er zat niets anders op dan ook echte lieve en vrolijke mensen te worden, want alleen dan zouden ze de feestzaal binnen kunnen.

Het Koninkrijk van God wordt door Jezus vandaag vergeleken met een huis. En voor de een is de deur open, voor de ander is de deur dicht. Het is hard, het is rechtlijnig, maar zo radicaal is het evangelie. De liefhebbende mensen zullen de deur open vinden en de werkers der ongerechtigheid zullen de deur gesloten vinden. En de Heer zal zeggen: ik ken jullie niet, ga weg van mij.

Wij kunnen het evangelie verdunnen als we dat willen. We kunnen de scherpe kantjes eraf halen, we kunnen de radicale boodschap verzachten, en vergeestelijken. We kunnen het zo exegetiseren, dat het niet meer voor ons geldt, maar voor anderen.

Maar eerlijker is het om het evangelie in zijn grootheid en zijn radicaliteit te laten staan.

Ook al moeten we soms verzuchten: Dit kan ik niet!

Je kunt beter zeggen: Ik kan dit niet, dan dat je het evangelie van je afschuift.

Wij gaan het evangelie niet aanpassen, maar toepassen!

Hoe kunnen wij dan het woord van Jezus radicaal serieus nemen, waar Hij zegt: De eersten zullen de laatsten zijn? Hoe kunnen wij thuiskomen in het Koninkrijk van God? Wat moeten wij doen, om die deur geopend te vinden?

Voordat we daarop proberen te antwoorden, eerst nog twee andere opmerkingen. Ten eerste: Er gaat een vraag vooraf, aan de vraag wat wij moeten doen. Het evangelie begint met de vraag, de angstige vraag: Here, zijn het weinig, die behouden worden? Wat is dat voor angst, waaruit deze vraag opkomt? vraag ik mij af.

En ten tweede: We hebben het over een gelijkenis, en een gelijkenis is bijna altijd een waarschuwing. Waar worden we dan voor gewaarschuwd? vraag ik mij af.

Uit welke angst komt die vraag voort over wie behouden zal worden? Daaronder schuilt de angst, die in ieder van ons zit, de angst dat we de boot zullen missen. Dat we de hemel niet zullen bereiken. Dat we God niet van aangezicht tot aangezicht zullen mogen zien. Hoe we het ook verwoorden, het is de angst om verloren te gaan. De angst dat de dood het definitieve eindstation van alles is. De angst dat je leven geen genade kan vinden in Gods ogen. 'Heer zijn het er maar weinig die behouden worden?'

Die angst om verloren te gaan, die verbergen mensen het liefst onder een masker van vrolijkheid. Wat je naar buiten toe uitstraalt kan wel iets heel anders zijn dan hoe je je van binnen voelt. Je zet bewust of onbewust een masker op, om de angst maar niet te hoeven voelen, om de angst uit de weg te gaan.

En uiteindelijk, als je angst maar lang genoeg verbergt, dan zal het je van binnen kapot maken op een of andere wijze. En in het ergste geval kunnen je diepste angsten omslaan in hele negatieve dingen, zoals agressie of jalouzie, onverdraagzaamheid of zelfkwelling.

Gemeente, wist u, dat het christendom eigenlijk gebouwd is op angst? Dat zou je niet verwachten, maar als je de geschiedenis van het christendom nagaat, dan is angst de grootste drijfveer geweest. De christelijke kerk is bijna altijd een heersende in plaats van een dienende kerk geweest. En haar godsbeeld paste daarbij. God als de almachtige heerser, die alles wikt en weegt, en beslist. En de kerk is de vertegenwoordiging van die alleenheerser op aarde.

Christenen door de eeuwen heen werd angst aangejaagd, angst voor het hellevuur, angst voor het kwade, angst voor God, die God, die in zijn wilkeur van alles met je kan doen en laten. En wie is niet met dat godsbeeld grootgebracht?

Leiders in de kerk oefenen dikwijls macht uit over de gelovigen, met als motivatie dat de eer van God verdedigd moet worden.

Maar de leiders van de kerk zijn er meestal ook vanuit gegaan, dat gewone mensen niet gewoon kunnen denken, en geen geweten hebben. De kerk zou het gewetenm zijn van de gewone mensen, en de kerk moest daarom de richtlijnen aangeven voor een godvruchtig leven, en daar moest iedereen zich aan houden.

Zo werd de christelijke kerk in instituut van politieke macht, en in zekere zin is de kerk dat nog.

Ook de reformatie heeft zich sterk verzet tegen de vrijheid en de mondigheid van de gewone gelovige. Ook de reformatie heeft gelovigen onderdrukt en in de angst gejaagd. De kerk is misschien wel die jalouse sjacherijnige mens, die noodgedwongen een masker op moet zetten, om tot het feest toegelaten te worden. Het masker van de liefdadigheid, het masker van mooie woorden, mooie kerken, het masker van verdraagzaamheid. Maar onder dat masker schuilt een brok angst, angst om eronder door te gaan, angst om te verliezen, angst om niet behouden te worden. 'O Here, zijn het weiningen, die behouden worden'?

Ik kan nog bijna voelen hoe in mijn jeugd deze vraag mensen beheerste. Hoe in de prediking mensen onder druk werden gezet, om in de pas te lopen met de belijdenis, want anders zou je wel eens verloren kunnen gaan.

Een kerk gebowud op angst. Een kerk die heerst en plaats van dient. En angst leidt uiteindelijk tot terreur, zo heb ik geleerd. Terreur ook een rode draad door de geschiedenis van de kerk. Oorlogen in Godsnaam, mensen in de ban, mensen geweerd van het avondmaal.

God moge ons helpen om de kerk een plek van bevrijding te laten zijn. Een plek om neer te leggen wat je te zwaar is. Een plek met een open deur, waar verdriet en zorgen en vreugde gedeeld kunnen worden, waar angsten zoveel ruimte krijgen dat ze oplossen en vervagen. Dat leer ik van het evangelie vandaag, dat Jezus, die de duer zelf is, dat Jezus die bevrijder is, die wij mogen dienen en prijzen. Van hem leren we niet te vrezen, maar te verlangen, niet bang te zijn, maar trouw, niet benauwd maar hulpvaardig, niet bang voor de hel, maar op reis naar de hemel.

Of in de woorden van Jezus: Mensen van oost en west en zuid en noord die komen en aanliggen in het koninkrijk van God. Mensen die de angst voorbij willen, mensen die als gemeenschap ook werkelijk Jezus' woorden belichamen, mensen die denken de laatsten te zijn, maar die de eersten zullen worden.

Dat alles is een zaak van geloof en van strijd. Dat weten we allemaal en dat voelen we allemaal. Jezus wist het: Hij zegt: Strijdt om in te gaan door de enge poort.

Wat is dan die strijd, waar we voor staan en waar we middenin staan?

Dan zijn we bij de tweede vraag: Een gelijkenis van Jezus is altijd ook een waarschuwing. Deze gelijkenis is opgetekend om ons te leren, dat het zo kan gaan, maar de bedoeling is om te voorkomen dat het zo gaat. De bedoeling is om te voorkomen dat wij bij de duer worden tegengehouden als werkers der ongerechtigheid. Deze gelijkneis waarschuwt: Zorg ervoor dat je niet bij de laatsten bent. M.a.w. volhardt niet in ongerechtigheid, zorg ervoor dat je leven een gebed is voor God, m.a.w. leg je maskers af, laat zien wie je bent en wat je bent, en ga aan de slag met je sjacherijnige en jalouse kanten. Werk aan je eigen bevrijding, aan je eigen onderdrukking.

Ga het gevecht aan met de angsten en de terreur van je bestaan. De Geest zal je helpen, dat is een belofte, de Geest zal je bijstaan en optillen en vasthouden en troosten. Maar ga die strijd aan. En neem geen genoegen met een kerk die maskers draagt. Strijdt ook voor een ware echte kerk, waar heiligen heersers zijn, waar het Paaslicht niet te stuiten is, een kerk van alle mensen, een kerk zonder machtswellust, een bevrijdende plek, een terreur

vrije ruimte, waar de liefde Gods wordt gevierd.

Gemeente, hoe kunnen wij thuiskomen? Hoe kunnen wij thuiskomen in Gods koninkrijk?

Als je werkelijk wilt thuiskomen, dan moeten de deuren geopend zijn.

En dat betekent in de allereerste plaats het afleggen van onze maskers.  
Er is niets dat verhuld of verborgen hoeft te blijven voor het aangezicht van God.  
Zelfs onze eventuele angst voor Hem hoeven wij niet langer te verbergen.  
Bevrijd worden betekent, met God verbonden zijn en blijven.

De kerk zal eventuele maskers moeten willen afleggen.  
Wereldwijd zal de kerk haar masker van onbegrijpelijke uitspraken en daden moeten weleggen. Dan zal de kerk de deur naar de harten van de mensen geopend vinden.  
Niet alleen de sjacherijnige maar ook de vrolijke mensen hebben maskers.  
We zullen ons ware gezicht mogen laten zien, alles wat er in ons is, vanaf onze geboorte, maar ook alles wat we later hebben meegemaakt en gedacht en gedaan.  
Want heel ons leven is van God.

Maskers afleggen.

Velen zullen denken: Dat wil ik niet. Daar ben ik nog niet aan toe. Ik wil bepaalde dingen voor me houden. O ja, ieder leven kent zijn geheimen, gemeente, en dat hindert ook niet.

Maar we moeten goed weten: Wie maskers draagt zal op een bepaald moment gaan struikelen. Want je zicht op het leven is gedeeltelijk weggenomen.

Hoe kunnen wij thuiskomen bij God? Door maskers af te leggen.

Maar er is nog een tweede opdracht.

Wij kunnen samen als gemeenschap, als samenleving thuiskomen bij God door mee te helpen met de ontmaskering van de machten van kwaad en onrecht en onderdrukking in onze samenleving.

Het zijn immers de werkers der ongerechtigheid die in de gelijkenis de deur naar de feestzaal gesloten vinden. De ontmaskering van de kwade machten, die de wortels van de samenleving aantasten. We zullen als gemeenschap doortastend moeten handelen tegen geweld en terreur in gezinnen, we zullen doortastend moeten ingrijpen als we merken dat angst verergerd is in mishandeling en onderdrukking. Daar ligt onze bevrijdende taak, die we in Jezus' naam mogen ondernemen.

Maar daarvoor moeten we een belangrijke drempel over.

Als wij onszelf tot de vrolijke en lieve mensen rekenen, die opgaan naar het feest, dan verwijderen wij ons van nature van de jaourse en sjagerijnige mensen. Iets in ons onbewuste zegt: Daar wil ik niet bij horen. Maar die drempel zullen we over moeten. Dat is nu juist de radicaliteit van het evangelie, dat wij ons niet alleen zorgen maken of wijzelf wel behouden zijn, maar wij mogen ons ook zorgen maken over het behoud van de ander. Jezus wilde voor alles een gemeenschap van heiligen, die elkaar de hand reiken.

Wij zullen zo nu en dan die drempel over moeten naar mensen, die misschien anders

leven dan wij, anders praten of anders eten. Zelfs over de drempel naar mensen, die dingen doen die wij afkeuren. De ander helpen om zijn masker af te zetten. En er naar verlangen dat we samen de deur geopend zullen vinden.

Zo radicaal is het evangelie. We kunnen het aanpassen of toepassen.

De Geest zal ons helpen om het evangelie toe te passen.

En ons geloof zal ons helpen.

Want het was de Heer des Huizes die opgestaan is om de deur te openen.

Die Heer droeg geen maskers. Maar Hij ontmaskerde de dood en het kwaad.

Eeuwenlang al bidt de kerk op Paasmorgen: 'O God, die heden door uw eengeborene voor ons de toegang tot de eeuwigheid hebt ontsloten...'

Ik hoop dat wij allen zullen thuiskomen bij God. Ongemaskerd. De een langs de weg van het gebed, de ander door te helpen, de ander door jet leven lief te hebben, door angst te verjagen en geloof te brengen. Op velerlei wijze vinden wij sleutels naar de deur van Gods rijk.

Eindelijk thuis! Wij geloven met verlangen, en niet uit angst, verlangen naar het land van louter licht. Eindelijk thuis! Het is een zegen om in dit geloof te leven en te sterven. Eindelijk thuis! AMEN